

T.C.

ARTUKLU KAYMAKAMLIĞI

NENE HATUN ANAOKULU MÜDÜRLÜĞÜ

PANDEMİK İNFLUENZA

EYLEM PLANI

2020

ONAY

		ADI-SOYADI	İMZA-MÜHÜR	TARİH
HAZIRLAYAN	İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ BİRİMİ	Süheyla SADIOĞLU Sağlık Hizmetleri Sorumlusu		28.08.2020
KONTROL EDEN	İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ BİRİMİ İş Sağlığı ve Güvenliği İlçe Koordinatörü		.../.../2020
İŞVEREN VEKİLİ	DESTEK HİZMETLERİ 2	Mahmut MEÇİN Okul Müdürü		28.08.2020

2013

MARDİN

İÇİNDEKİLER

ONAY	Error! Bookmark not defined.
İÇİNDEKİLER	3
1. GİRİŞ.....	4
1.1. Genel Bilgiler	4
2. AMAÇ VE HEDEFLER	5
2.1. PANDEMİK İNFLUENZA PLANI'NIN AMACI.....	5
4. SORUMLULUKLAR	6
4.1. Nene Hatun Anaokulu Müdürlüğü'nün Pandemiye Yönelik Görev ve Sorumlulukları	6
4.2. Öğretmen ve Velilerin Pandemiye Yönelik Görev ve Sorumlulukları.....	6
5. PANDEMİK İNFLUENZA KORUNMA VE KONTROL ÖNLEMLERİ.....	7
6. OKUL HABERLEŞME LİSTESİ.....	8
7. NENE HATUN ANAOKULU ÇALIŞAN PERSONEL SAYISI.....	8
8. PANDEMİ DURUMUNDA İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ VE BAĞLI KURULUŞLARIN PANDEMİ VERİ BİLDİRİM İLETİŞİM ZİNCİRİ.....	9
8.1. Mesai Saatlerinde Kurum İçi Çalışan İletişim Zinciri.....	9
8.2. İlçe Millî Eğitim Müdürlüklerinde Veri İletişim Zinciri.....	9
9. OKULLARIN VERİ İLETİŞİM ZİNCİRİ.....	10
10. ENFEKSİYON KONTROL ÖNLEMLERİ.....	10
10.1. Okulda Çalışanlara Yönelik Enfeksiyon Kontrolü.....	10
10.2. Tüm öğrencilerimiz okul başlangıcında Sağlık Birimimiz tarafından öncelikli olarak bu eğitim ve bilgilendirmeleri alacaklardır.	11
11. TOPLU YAŞAM ALANLARI İÇEREN KURUM/KURULUŞLAR İÇİN PANDEMİK İNFLUENZA FAALİYET PLANI KONTROL LİSTESİ.....	15
Tablo 9. Toplu Yaşam Alanları İçeren Kurum/Kuruluşlar İçin Pandemik İnfluenza Faaliyet Planı Kontrol Listesi.....	16

2013

MARDİN

1. GİRİŞ

1.1. Genel Bilgiler

Pandemiler veya **pandemik** hastalıklar, bir kıta, hatta tüm dünya yüzeyi gibi çok geniş bir alanda yayılan ve etkisini gösteren salgın hastalıklara (epidemi) verilen genel addır. İnfluenza (grip), influenza virüslerinin yol açtığı bir solunum yolu hastalığıdır. Her yaş grubunda görülen ve ölümlere yol açan hastalık, bazı riskli gruplarda ağır seyretmekte ve daha fazla ölümlere neden olabilmektedir. Özellikle sonbahar ve kış aylarında görülen ve mevsimsel olarak seyreden influenza zaman zaman pek çok kişinin ölümüyle sonuçlanan salgınlara yol açmaktadır.

A, B, C ve D olmak üzere dört tip influenza virüsü bulunmaktadır. İnfluenza A virüsleri insan, domuz, at, kanatlı hayvanlar gibi canlıları enfekte edip hastalığa neden olurken bazı durumlarda da hastalığa neden olmayabilir. İnfluenza B virüsleri sadece insanlarda, influenza C domuz ve insanda, influenza D ise sadece sığırdaki hastalık yapabilmektedir. İnfluenza A ve B virüsleri insanlarda mevsimsel salgınlara neden olurken sadece influenza A virüslerinin pandemiye neden olduğu bilinmektedir.

Zaman zaman influenza virüslerinin genetik yapısında meydana gelen değişikliklere bağlı olarak yeni bir tipte influenza virüsü ortaya çıkmaktadır. Bu değişiklik hayvan influenza virüsünün genetik yapısında meydana gelebilme veya insan ve hayvan influenza virüslerinin her ikisinin genetik kombinasyonu ile ortaya çıkabilmektedir. Değişimlere bağlı olarak virüs insandan insana kolayca geçiş yeteneği kazanabilmektedir. Bu durum, virüsle daha önce hiç teması olmayan, virüsün yol açacağı enfeksiyonun gelişmesine yatkın olan kişilerin önemli bir kısmının hastalanmasına neden olmakta ve büyük çapta salgınlara yol açabilmektedir. Dünya çapında hızla yayılma potansiyeli olan böyle bir virüs, influenza pandemisine neden olabilir.

Kuşlardaki influenza virüsü suşlarının insanlarda yol açtığı salgınlar, yeni suşların insanlara bulaşma ve yayılabilme potansiyeline sahip olduğunu göstermektedir. Son zamanlarda yapılan çalışmalarda kanatlı hayvanlardaki suşların, insanlarda ciddi/ağır hastalığa yol açma yeteneğinin daha fazla olduğu ve bu suşların kanatlı hayvanlarda endemik karakter kazandığı bildirilmektedir. Bu suşlar mevsimsel influenza virüsleri gibi etkili bir şekilde yayılırsa yeni bir pandemi gelişebilir.

İnfluenza pandemileri, 16.yüzyıldan beri 10-50 yıl arasında değişen aralıklarla şiddeti ve etkisi değişerek tekrarlamıştır. Yirminci yüzyılda influenzaya bağlı üç pandemi yaşanmıştır. Bunlar arasında en şiddetli olanı: 1918 yılında görülen ve Amerika Birleşik Devletleri'nde (ABD) yarım milyon, bütün dünyada 20 milyondan fazla kişinin ölümüne yol açtığı tahmin edilen ve İspanyol gribi olarak adlandırılan influenza pandemisidir.

21. yüzyılın ilk influenza pandemisini, Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) Haziran 2009'da, yeni influenza A(H1N1)pdm09 virüs alt tipinin ortaya çıkmasından sonra ilan etmiştir. Bu virüs, Nisan 2009'da Meksika'dan başlayıp önce Kuzey Amerika'ya ve Batı Avrupa'ya daha sonra da dünya çapında hızla yayılarak bir pandemiye neden olmuştur. Virüs, domuz, kanatlı hayvanlar ve insan influenza virüslerine ait genetik özellikleri taşımaktadır. Virüsün yol açtığı pandemideki birinci dalga olarak kabul edilen beş ay içinde (Ağustos 2009 dönemine kadar) yaklaşık 200.000 vaka ve 1.800 ölüm bildirilmiştir.

2. AMAÇ VE HEDEFLER

2.1. PANDEMİK İNFLUENZA PLANI'NİN AMACI

Bir influenza pandemisinden etkilenecek Nene Hatun Anaokulu personeli ve öğrencileri velileri influenza pandemisini tanımalarını, rollerini ve sorumluluklarını yerine getirmek üzere en uygun şekilde hazırlık yapmalarını ve pandemi durumunda koordinasyon içinde hareket etmelerini yardımcı olacak bilgi ve çerçeveyi sağlamaktır.

Planlama, pandemik suşun bulaşmasını, hasta sayısını hastanede yatmayı ve ölümleri azaltabilir, kamu hizmetlerinin sürekliliğini sağlayabilir ve pandeminin ekonomik ve sosyal yükünü azaltır.

Eğitim kurumlarının influenza sezonunda toplumda enfeksiyonun yayılmasında önemli rol oynaması ve eğitim kurumlarında alınacak önlemlerin hastalığın toplumdaki yayılım hızında azalma sağlaması, eğitim kurumlarına ayrı bir önem verilmesini gerekli kılmaktadır.

Bir influenza pandemisinde, aşağıdaki durumlar beklenir;

- ❖ İnfluenza (grip), influenza virüslerinin yol açtığı bir solunum yolu hastalığıdır.
- ❖ Enfeksiyonun, dünyanın her yerindeki bölgesel salgınlarla küresel düzeyde yayılabileceği göz önünde tutulması gereken noktalardır.
- ❖ Çocuklarda ve yaşlılarda mevsimsel influenza hastalığının klinik tablosunun genç erişkinlere göre daha ağır seyrettiği bilinmektedir. Çocuklar daha uzun süre çevreye virüs yayarlar ve bulaştıracıdır.
- ❖ Eğitim kurumlarının influenza sezonunda toplumda enfeksiyonun yayılmasında önemli rol oynamaktadır
- ❖ Artan temasın olması nedeniyle hasta sayısı artacak, çalışanların ve öğrencilerin sayısı azalacak ve eğitim öğretim hizmetleri büyük ölçüde aksayacaktır.

Milli Eğitim Bakanlığı ve TSE tarafından eğitim kurumları için hazırlanmış olan kılavuz rehber alınarak, okullarımızda alınan önlemler aşağıda belirtilmiştir.

3. İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ ESASLARI

- ❖ Tüm okul personeli ve öğretmenlerinin kişisel koruyucu donanımı kurum tarafından sağlanmaktadır. (Maske, eldiven, siperlik)
- ❖ Okulumuzda tüm alanları içerecek şekilde, ilgili tarafları kapsayan salgınlara yönelik, Okul Sağlığı ve Güvenliği Kurulu tarafından bir risk değerlendirmesi yapılmıştır. Buna istinaden de bir Eylem Planı oluşturulmuştur.
- ❖ Okulumuz, salgın hastalık dönemlerinde bulaşma riskini minimum düzeyde tutacak şekilde kapasite kullanmakta ve KKD (Kişisel Koruyucu Donanım) esaslarına uygun bir yöntem izlemektedir.
- ❖ Nene Hatun Anaokulu'nda bulunan tüm yönetici, öğretmen, personel ve öğrencilerimize; pandemi süreçleri, korunma yolları ve tedbirler ile ilgili kapsamlı eğitimler yapılmıştır ve devam edecektir.
- ❖ Tüm öğrencilerimiz okul başlangıcında Sağlık Birimimiz tarafından öncelikli olarak bu eğitim ve bilgilendirmeleri alacaklardır.

4. SORUMLULUKLAR

4.1. Nene Hatun Anaokulu Müdürlüğü'nün Pandemiye Yönelik Görev ve Sorumlulukları

- Pandemi Faaliyet Planlarının hazırlanması ve bu planlara uygun hareket edilmesi,
- İlçe koordinasyon kurulunca talep edilen uygulamaların pandemi yönetimi kapsamında gerçekleştirilmesi,
- Eğitim kurumlarındaki devamsızlıkların günlük olarak İl/İlçe Sağlık Müdürlüğü'ne / TSM'ye bildirilmesi
- Eğitim kurumlarında, Sağlık Bakanlığı'nın önerileri doğrultusunda hijyen kurallarına uyulması konusunda azami özen gösterilmesi,
- Pandemi aşı uygulamasının Sağlık Bakanlığı önerileri doğrultusunda Sağlık Müdürlüğü ile koordineli olarak yapılmasının sağlanması,
- Sağlık Bakanlığı'nın hazırladığı materyal kullanılarak eğitim kurumlarında pandemi ve enfeksiyondan korunma ve kontrol önlemleri hakkında öğretmenler tarafından eğitim verilmesinin sağlanması,
- Talep doğrultusunda sağlık hizmetleri alanında eğitim alan öğrencilerin görevlendirilmesinin sağlanması,
- Gönüllü personel teminine destek verilmesi,
- Yabancı dil tercüman desteğinin sağlanması,
- Eğitim ve öğretime ara verilmesine dair kararların Sağlık Müdürlüğü ile koordineli olarak Sağlık Bakanlığı'nın önerileri doğrultusunda gerçekleştirilmesi.

4.2. Öğretmen ve Velilerin Pandemiye Yönelik Görev ve Sorumlulukları

- Pandemi Faaliyet Planlarının hazırlanması ve bu planlara uygun hareket edilmesi,
- İlçe koordinasyon kurulunca talep edilen uygulamaların pandemi yönetimi kapsamında gerçekleştirilmesi,
- Eğitim kurumlarındaki devamsızlıkların günlük olarak İl/İlçe Sağlık Müdürlüğü'ne / TSM'ye bildirilmesi,
- Eğitim kurumlarında, Sağlık Bakanlığı'nın önerileri doğrultusunda hijyen kurallarına uyulması konusunda azami özen gösterilmesi,
- Pandemi aşı uygulamasının Sağlık Bakanlığı önerileri doğrultusunda Sağlık Müdürlüğü ile koordineli olarak yapılmasının sağlanması,
- Sağlık Bakanlığı'nın hazırladığı materyal kullanılarak eğitim kurumlarında pandemi ve enfeksiyondan korunma ve kontrol önlemleri hakkında öğretmenler tarafından eğitim verilmesinin sağlanması,
- Talep doğrultusunda sağlık hizmetleri alanında eğitim alan öğrencilerin görevlendirilmesinin sağlanması,
- Gönüllü personel teminine destek verilmesi

5. PANDEMİK İNFLUENZA KORUNMA VE KONTROL ÖNLEMLERİ

5.1. Hazırlık Dönemi Tedbirleri

Enfeksiyon kontrolünde, pandemi döneminden bağımsız olarak, her zaman, enfeksiyondan korunmaya yönelik toplumun farkındalığını artırmak ana amaç olmalıdır.

El hijyeni, sağlık bakım uygulamalarında bulaşıcı ajanların geçişini azaltmak için en önemli uygulamadır. Eğer ellerde gözle görülür kirlenme varsa veya solunum salgılarına maruz kalınmışsa, alkol bazlı el antiseptiklerinin etkinliği kısıtlı olacağından, eller su ve sabunla yıkanmalı ve kurulanmalıdır. Kurulama için tek kullanımlık kâğıt havlular kullanılmalı ve ayakla çalışan kapaklı çöp kutularına atılmalıdır.

İnfluzanın bulaşmasında esas yol öksürme, hapşırma esnasında solunum yollarından çıkan damlacıkların inhalasyonudur. Ellerin, göz ve burun mukozasından uzak tutulması hastalığın yayılmasını önleyecektir. Öksürürken, hapşırırken veya burun temizlerken, tek kullanımlık mendil ile ağız ve burnun kapatılması ya da kol içine hapşırılıp öksürülmesi, kullanılmış mendillerin çöp kutusuna atılması, sonrasında ellerin su ve sabunla yıkanması etkili enfeksiyon kontrol önlemleridir.

Ana amaç, sık el yıkama alışkanlığı kazandırmak ve damlacık yayılımını engelleyecek şekilde ağız ve burnun kapatılmasını öğretmek olmalıdır. Potansiyel hastalığın bulaşmasını engellemek için aşağıdaki hijyen kuralları konusunda bilgi düzeyini artırıcı eğitim faaliyetleri yapılmalıdır.

- ✓ Öksürürken, hapşırırken ve burnunu temizlerken tek kullanımlık mendiller ile ağız ve burnu kapatmak ya da kol içine hapşırıp öksürmek,
- ✓ Kullanılmış mendilleri en yakın çöp kutusuna atmak,
- ✓ Öksürdükten, hapşırdıktan, mendil kullandıktan sonra, solunum salgılarıyla ve kirli yüzeylerle temas ettikten sonra elleri yıkamak,
- ✓ Elleri yıkamadan göz ve burun mukozasına temastan kaçınmak.
- ✓ Doğru el yıkama tekniğini ve enfeksiyon kontrol önlemlerini anlatan posterler, çıkartmalar dikkat çekmek için görünür yerlere (toplu taşıma araçları, hastane girişleri, eğitim kurumları, AVM vb.) asılmalıdır. Sosyal iletişim araçları kullanılarak sürekli bilgilendirme yapılmalı, mümkünse kamu spotları yayınlanmalıdır
- ✓ Hastalık yayılımını azaltmak amacıyla semptomlar kaybolana kadar hasta kişilerin kalabalık ortamlara girmemesi ve evde istirahat etmesi teşvik edilmelidir
- ✓ Mevsimsel influenza aşısı konusunda bilgilendirme çalışmaları yapılmalı, risk gruplarının mevsimsel influenza aşısını yaptırmaya teşvik edilmelidir.

5.2. Uygulamaya Yönelik Tedbirler

- ✓ Pandemi öncesi dönemde önerilen enfeksiyon korunma ve kontrol önlemlerine ek olarak; Pandemi ve korunma ve kontrol önlemleri konusunda sosyal iletişim araçları kullanılarak daha fazla bilgilendirme yapılmalıdır. Bilgi kirliliğinden kaçınılmalıdır.
- ✓ Hasta kişilerin bulaştırıcılığı geçene kadar kapalı alanlarda cerrahi maske kullanımının teşvik edilmesi sağlanmalıdır. Pandemi döneminde hasta ve sağlıklı kişilere (özellikle risk grubunda olanlarda) mümkün olduğunca evde kalması ve halka açık alanlardan uzak durması önerilmelidir.
- ✓ Pandemi döneminde hasta ve sağlıklı kişiler; virüsün ve hastalığın yayılımını azaltmak için tokalaşma, sarılma, öpüşme gibi sosyal selamlaşma alışkanlıklarını azaltmalıdır.

- ✓ Damlacık yolu bulaşımı önlemek için hasta kişilere bir metreden fazla yaklaşımdan kaçınılmalı, daha yakın temas veya pandemi durumunda hasta kişinin odasına cerrahi maske ile girilmelidir.
- ✓ Kalabalık ortamda uzun süre kalınmasına neden olabilecek konser, tiyatro, toplantı, sinema gibi kapalı alan aktiviteleri sağlık otoriteleri önerilerine uygun şekilde ertelenmelidir.
- ✓ Devamsızlıklar ve iş gücü kayıpları göz önüne alınarak, gereğinde eğitim kurumu ve iş yerlerinin çalışmalarına ara verilmelidir.
- ✓ Evde bulunan hasta kişi/kişilerin diğer ev halkına hastalığı bulaştırmasını engellemek amacıyla hastanın ortak kullanım malzemelerinin (havlu, tabak, bardak vb.) ayrılması, aynı kaptan yemek yenilmemesi, odasının ayrılması ve ev içindeki ortak yaşam alanlarında hasta kişinin cerrahi maske takması sağlanmalıdır.
- ✓ Vaka tanımı belirlenerek, farklı iletişim kanalları aracılığı ile (afiş, broşür, internet, kısa mesaj gibi) semptomu olan kişilerin hangi durumlarda hangi sağlık kurumuna başvuracağı konusunda bilgilendirme yapılmalıdır.
- ✓ Hasta kişiler bulaşın engellenmesi amacı ile zorunlu haller olmadıkça toplu yaşam alanlarından uzak durmalı, halka açık alanlarda (toplu taşıma araçları, bekleme salonları, alışveriş mekânları gibi) solunum salgularını bulaştırmamak ve çevresel kirlenmeyi azaltmak amacıyla cerrahi maske takmalıdır.

6. OKUL HABERLEŞME LİSTESİ

OKUL MÜDÜRLÜĞÜ TELEFONU: 0 482 212 55 60		CEP TELEFONU	DAHİLİ NUMARALAR
OKUL MÜDÜRÜ			0482 212 55 60
MÜDÜR YARDIMCISI			0482 212 55 60
OKUL AİLE BİRLİĞİ BAŞKANI			YOK

7. NENE HATUN ANAOKULU ÇALIŞAN PERSONEL SAYISI

NENE HATUN ANAOKULU MÜDÜRLÜĞÜ PERSONEL SAYISI	ÖĞRENCİ SAYISI
9	102

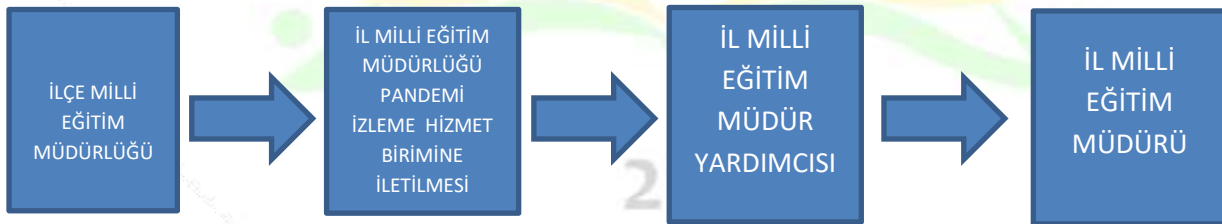
8. PANDEMİ DURUMUNDA İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ VE BAĞLI KURULUŞLARIN PANDEMİ VERİ BİLDİRİM İLETİŞİM ZİNCİRİ

8.1. Mesai Saatlerinde Kurum İçi Çalışan İletişim Zinciri

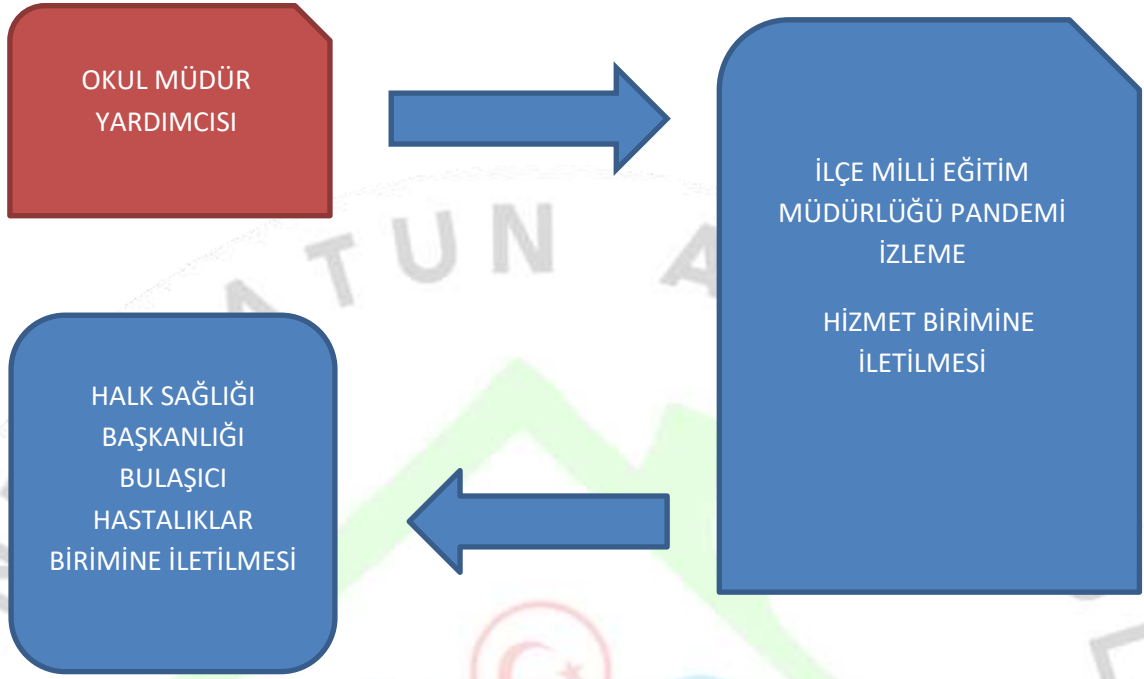

8.2. İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerinde Veri İletişim Zinciri

İlçe kendi verilerini ilçe sağlık müdürlüğüne ilettikten sonraki işlem de aşağıdaki iletişim zincirini izleyecektir.

9. OKULLARIN VERİ İLETİŞİM ZİNCİRİ

10. ENFEKSİYON KONTROL ÖNLEMLERİ

10.1. Okulda Çalışanlara Yönelik Enfeksiyon Kontrolü

Topluma yönelik enfeksiyon kontrolünde, pandemi döneminden bağımsız olarak, her zaman, enfeksiyondan korunmaya yönelik toplumun farkındalığını artırmak ana amaç olmalıdır.

Enfeksiyon kontrolünde el hijyeni ve solunum salgılarına temasın engellenmesi esastır.

El hijyeni, sağlık bakım uygulamalarında bulaşıcı ajanların geçişini azaltmak için en önemli uygulamadır

- ❖ El hijyeni terimi suyla sabunla yıkama, ardından kurulama veya alkol bazlı el antiseptiklerinin kullanımını içerir.
- ❖ Eğer ellerde gözle görülür kirlenme varsa veya solunum salgılarına maruz kalınmışsa, alkol bazlı el antiseptiklerinin etkinliği kısıtlı olacağından, eller su ve sabunla yıkanmalı ve kurulanmalıdır.
- ❖ Kurulama için tek kullanımlık kâğıt havlular kullanılmalı ve ayakla çalışan kapaklı çöp kutularına atılmalıdır.
- ❖ İnflüzanın bulaşmasında esas yol öksürme, hapşırma esnasında solunum yollarından çıkan damlacıkların inhalasyonudur.
- ❖ Ellerin, göz ve burun mukozasından uzak tutulması hastalığın yayılmasını önleyecektir.
- ❖ Öksürürken, hapşırırken veya burun temizlerken, tek kullanımlık mendil ile ağız ve burnun kapatılması ya da kol içine hapşırılıp öksürülmesi, kullanılmış mendillerin çöp kutusuna atılması, sonrasında ellerin su ve sabunla yıkanması etkili enfeksiyon kontrol önlemleridir.

10.2. Tüm öğrencilerimiz okul başlangıcında Sağlık Birimimiz tarafından öncelikli olarak bu eğitim ve bilgilendirmeleri alacaklardır.

İnfluenza gibi hava yolu ile bulaşan enfeksiyonların yayılımı kapalı ortamlarda daha kolay olduğu için eğitim kurumlarında hastalığın bulaşmasını engelleyecek önlemlerin alınması, eğitim kurumlarında çalışan tüm personel ve öğrencilerin hijyen kuralları konusunda bilgilendirilmesi gereklidir.

Bu önlemlerin alınması için sağlık çalışanları, okul yönetimi ve öğretmenler, veliler ve öğrenciler arasında iş birliği ve eşgüdümün sağlanması büyük önem taşımaktadır.

Çocuklarda ve yaşlılarda mevsimsel influenza hastalığının klinik tablosunun genç erişkinlere göre daha ağır seyrettiği bilinmektedir.

Çocuklar daha uzun süre çevreye virüs yayarlar ve bulaştırıcıdırlar. Bu iki önemli nedenden dolayı influenza enfeksiyonunda çocuklar önemli bir role sahiptir

Ek olarak el yıkama alışkanlıklarının yeterince sık olmaması, okul ortamında arkadaşları ile oldukça yakın ilişkide olmaları enfeksiyonun bulaşmasını ve yayılmasını kolaylaştırmaktadır.

Öğrencilere aşı yapılması öğrencilerle birlikte çocukların ailelerinde de influenza vakalarını önemli oranda azaltır.

Eğitim kurumlarının influenza sezonunda toplumda enfeksiyonun yayılmasında önemli rol oynaması ve eğitim kurumlarında alınacak önlemlerin hastalığın toplumdaki yayılım hızında azalma sağlaması, eğitim kurumlarına ayrı bir önem verilmesini gerekli kılmaktadır.

Aşağıda sıralanan stratejilerin eğitim kurumlarında uygulanması pandemik influenza'nın toplumsal etkilerini azaltacaktır

10.3. Kişisel Koruyucu Önlemlerin Eğitim Kurumlarında Görev Yapan Personel Ve Öğrenciler Tarafından Uygulanması

Eğitim kurumlarındaki öğrenci ve çalışanlara yönelik kişisel koruyucu önlemleri anlatan eğitimler düzenlenmelidir.

Bu eğitimlerde mevsimsel influenza, IBH belirtileri, hasta kişiden bulaşmanın önlenmesi için yapılacaklar ve pandemik influenza ile ilgili Sağlık Bakanlığı tarafından yayımlanan bilgiler anlatılmalı ve aşağıdaki konulardan bahsedilmelidir;

- ❖ Öksürük ya da hapsirik sırasında ağız mendille kapatılmalı ve bu mendil çöpe atılmalıdır. Mendile ulaşılamadığı durumlarda kol içine hapsirilmalı/öksürülmelidir.
- ❖ Elleri yıkamak influenza ve diğer bulaşıcı hastalıklardan koruyacak en önemli önlemlerdendir.

- ❖ Öksürük, hapşırık sonrası, yemekten önce ve sonra, tuvalet kullanılmışsa, kapı kolu, merdivenlerin tırabzanlarına dokunulmuşsa eller yıkanmalıdır.
- ❖ Eller, su ve sabunla yıkanmalı, su-sabun temin edilemediği durumlarda alkol bazlı el antiseptiği ile temizlenmelidir.
- ❖ Eller yıkandıktan sonra, tek kullanımlık kâğıt havlu ile kurulanıp, musluk bu havlu ile kapatılmalı ve havlu çöp kutusuna atılmalıdır.
- ❖ Mümkün olduğu kadar öğrenciler ellerini, ağızlarına ve gözlerine temas ettirmemelidir.
- ❖ Mümkün olduğu kadar toplu etkinliklerden kaçınılmalı, yapılacaksa etkinlikler açık havada düzenlenmelidir.

9.2.2. İnfluenza Benzeri Hastalık Vakalarının Saptanması Ve Bildirimi

Aileler IBH belirtisi olan çocukları eğitim kurumuna göndermemeli ve bu durumdan eğitim kurumu yönetimini haberdar etmelidir. Benzer şekilde öğretmenleri tarafından öğrenciler değerlendirilmeli ve hastalık belirtisi gösteren öğrencilerin eve gitmeleri sağlanmalıdır. Eve gidene kadar öğrencilerin varsa eğitim kurumunun sağlık hizmetleri verilen bölümünde, yoksa diğer kişilerle temasını önleyecek şekilde ayrılmış bir odada gözlem altında tutulması uygun olacaktır. Öğrencilerin eve dönerken toplu ulaşım aracı ya da öğrenci servisini kullanma zorunluluğu olması durumunda öğrencilerin ağız ve burnunun cerrahi maske ya da temiz bir mendille kapatılması uygun olacaktır. Bu durumun okul yönetimine bildirilmesi, hastalığın eğitim kurumundaki durumunun değerlendirilmesi yönünden çok önemlidir.

Okul yönetimi, olası influenza vakasına ait öğrenci devamsızlıklarını günlük olarak bildirmelidir. Devamsızlık bilgilerinin kurumlar arası veri akışı yayımlanacak prosedürlere göre yapılacaktır.

Hastalık nedeni ile eğitim kurumlarınca öğrenci ve personel devamsızlıklarının takip edilebilmesi için çocukları eğitim kurumuna devam etmeyen velilerin devamsızlık nedenlerini günlük olarak eğitim kurumuna bildirmeleri gerekmektedir. Bunun yanı sıra hastalığı nedeni ile rapor olarak devamsızlık yapan öğrencilerin de kayıt altına alınması gereklidir. Bu bilgiler okul müdürü tarafından görevlendirilecek bir müdür yardımcısı ya da bir öğretmen tarafından izlenmeli ve devamsızlık yapan öğrenciler ve personel, öğrencilerin sınıflara göre dağılımı ve bunlardan kaçının IBH nedeniyle gelmediği günlük olarak bildirilmelidir.

Sağlık müdürlüğü bu konuda sorumlu tutulan öğretmenlere IBH'ın tanımı, devamsızlık takibinin önemi ve velilerden istenecek bilgiler konusunda kısa bir eğitim vermelidir.

Hasta kişilerin 7-10 gün içerisinde iyileşmesi beklenmektedir. Ancak bu süre bazı durumlarda uzayabilmektedir.

İnfluenza benzeri hastalık nedeniyle eve gönderilen öğrenci ya da personelin hastalık belirtileri geçene ve kendini günlük faaliyetlerini yapabilecek kadar iyi hissedene dek eğitim kurumuna gelmemesi ve risk grubunda olan kişilerin sağlık kuruluşlarına başvurularının sağlanması tavsiye edilmelidir.

İstirahat hem daha kısa sürede iyileşmeyi sağlar hem de hastalığın diğer çocuklara bulaşmasını engeller.

Bu dönemde hasta kişilerin mümkün olduğu kadar dışarı çıkmamaları ve kalabalık ortamlardan (sinema, konser, toplu taşıma araçları gibi) uzak tutulmaları konusunda bilgi verilmesi gerekmektedir.

10.4. Enfeksiyon Kontrolü İçin Önlemler Ve Eğitim Kurumunda Alınacak Temizlik Önlemleri

- ❖ İnfluenza virüsleri yüzeylerde uzun süre aktif kalabilirler. Ancak temizlik uygulamalarını takiben hızla yok olurlar.
- ❖ Öğrencilerin çok fazla temas ettikleri yüzeylerle (kapı kolları, tuvalet kapıları, lavabo muslukları, bilgisayar klavye ve fareleri, servis kapı kolları ve oturma yerlerinde tutunmaya yarayan kollar vb.) bulaşma gerçekleşebilir.
- ❖ Yemek servisi yapılan eğitim kurumlarında bu yüzeylere sandalyelerin üst kısımları, yemek masaları, turnike kolları da eklenebilir.
- ❖ Bu yüzeylerin günde en az iki kez temizlenmesi hastalığın bulaşmasını önleyici etki gösterecektir.
- ❖ Temizlik yapan kişinin bu işleri yaparken eldiven giymesi gerekmektedir.
- ❖ Eğitim kurumlarında özellikle pandemi dönemlerinde temizliğin sağlanması hastalığın bulaşmasının engellenmesinde önemli rol oynayacağı için her eğitim kurumunda temizliği yapacak personel temin edilmeli ve bu personelin sürekliliği sağlanmalı ve buna yönelik planlamalar yapılmalıdır.
- ❖ İnfluenza gibi solunum yolu ile bulaşan hastalıklardan korunmak için öğrencilerin bir arada bulunduğu mekânlarda (derslik, kantin, yemekhane, spor alanları, okul servisleri vb.) aşağıdaki hususlara dikkat edilmesi önem arz etmektedir.
- ❖ Eğitim kurumlarında sınıflar, öğretmen odası ve diğer odalar, hava akımını sağlayacak şekilde sık sık havalandırılmalıdır.
- ❖ Okul ve kreş gibi toplu yaşam alanlarında oyun parkı, oyuncaklar, çocuk karyolası, etajer, sandalye, yemek masası, pencere kenarı, kapı kolu gibi sık temas edilen yerler deterjanlı su ile günlük temizlenmelidir.
- ❖ Sık kullanılan ve canlı influenza virüslerinin bulunabileceği yüzeylerin (kapı kolları, bilgisayar klavyesi, cep telefonu ya da kablolu telefon ahizeleri, televizyon uzaktan kumandaları, sandalye, masa ve sıralar vb. yüzeyler) dezenfeksiyonu için Sağlık Bakanlığı tarafından belirlenen oranda sulandırılmış çamaşır suyu yeterlidir.
- ❖ Temizlik, temiz alandan kirli alana doğru yapılmalıdır.
- ❖ Temizlik malzemeleri her bölüm için ayrı olmalı ve temizlik malzemeleri kendi ambalajlarında ya da etiketlenmiş olarak saklanmalıdır.

- ❖ Temizlik için kullanılan malzemeler ıslak bırakılmamalıdır. Temizlik bitiminde malzemeler uygun şekilde yıkanıp kurutulmalıdır. Temizlik malzemeleri ve paspaslar mutlaka kuru olarak, mümkünse ayrı bir oda/bölmede saklanmalıdır.
- ❖ Temizlik için kullanılacak çamaşır suyunun sulandırılma işlemi günlük olarak yapılmalıdır. Temizlik için hazırlanan bu su, fazla kirlendiğinde veya bir bölümden başka bir bölüme geçerken değiştirilmelidir.
- ❖ Zemin ve koridorlar günlük olarak ve/veya kirlendikçe paspaslanmalı, ardından kurulanmalıdır.
- ❖ Lavabo temizliği: Lavabo ve etrafı günlük ve görünür kirlenme oldukça su ve deterjan ile temizlenmeli, çamaşır suyuyla dezenfekte edilmelidir.

Sağlık Bakanlığı'nın pandemik influenza aşı önerilerinin dikkate alınması

- ❖ Sağlık Bakanlığı'nın önerileri doğrultusunda öncelikle aşı yapılacak öğrenci ve personel belirlenmeli ve aşı uygulanması desteklenmelidir

Hizmetin sürdürülebilmesi için alternatif planlamaların yapılması

- ❖ Orta şiddetli bir pandemide yaklaşık beş kişiden birinin hasta olması beklenmektedir.
- ❖ Kurumda çalışan personelin de hasta olabileceği ya da hastasına bakabilmek için evde kalabileceği göz önüne alınarak, kurumda çalışanların işe gelmemeleri durumunda hizmetin sürdürülebilmesine yönelik personel planlaması yapılmalıdır

Bünyesinde yurt/pansiyon vb. barınma alanı bulunan kurumlar için plan hazırlanması

Bünyesinde öğrencilerin yatılı olarak barındığı yurt/pansiyon vb. barınma alanı bulunan kurumlar tarafından hazırlanan pandemik influenza faaliyet planları kontrol edilirken Toplu Yaşam Alanları İçeren Kurum/Kuruluşlar İçin Pandemi İnfluenza Faaliyet Planı Kontrol Listesi kullanılmalıdır

10.5. PANDEMİ SIRASINDA EĞİTİM ÖĞRETİME ARA VERİLMESİ

Pandemi sırasında eğitim kurumlarında pek çok hafif vaka ile karşılaşılabilir. Bu hafif vakalar gözden kaçabilir ve yeterli korunma ve kontrol önlemleri alınamayabilir.

Bu durum hastalığın yayılımında önemlidir ve çocukların evlerindeki bireylere bulaştırma olasılığını artırmaktadır.

Evlerde risk grubuna diyabet, kalp hastası, dâhil kişilerin bulunması ağır vakaların ortaya çıkmasına yol açabilecektir. Diğer yandan çocukların hastalanması nedeniyle bazen aile bireylerinden birisinin çocuğuna bakmak için işe gitmemesi, hatta bu bireyin hastalanarak işe gitmemesi gibi sosyal ve ekonomik zararlara da neden olabilmektedir.

Eğitim kurumlarında eğitim ve oğretime ara verilmesi; eğitim kurumlarındaki oğrenciler ve yoneticiler dâhil tım personelin eğitim kurumundaki faaliyetlerini geçici süre durdurularak herkesin evlerine gönderilmesidir.

Bu karar verilirken yerel sağlık yonetimi bölgedeki hastalık görölme durumuna göre Sağlık Bakanlığı'na danışarak mülki amire öneride bulunur.

Eğitim ve oğretime ara verme kararı alınmadan önce aşağıdaki soruların da yanıtlanması gerekmektedir:

- Oğrencilerde ya da eğitim kurumunda çalışanlarda konfirme vaka saptanmış mıdır?
- Okula yakın bir başka okulda salgın saptanmış mıdır?
- Eğitim ve oğretime yeniden başlanmasında göz önüne alınacak kriter ya da durum olarak saptanan belirleyici ne olacaktır?
- Eğitim ve oğretime ara verme süresi ne kadar olacaktır?
- Eğitim ve oğretime ara verildiği sürece eğitimin devamı için ne tür önlemler alınacaktır?
- Ailelerle ve oğretmenlerle eğitim ve oğretime ara verme sonrası iletişim nasıl sağlanacaktır?
- Eğitim ve oğretime ara verilen eğitim kurumlarının oğrencilerinin sosyal aktiviteleri için yapılandırılmış bir program mevcut mudur?
- Eğitim kurumlarında yapılan sosyal ve sportif faaliyetlerin sürdürülmesinde alınacak tedbirler neler olacaktır?
- Eğitim ve oğretime ara verildiğinde çocukların ev bakımını sağlayacak veliler için alınmış idari ve sosyal tedbirler neler olacaktır? Bu nedenle işe gelemeyen velilerin iş ortamında yaratacağı eksiklikler için ne tür tedbirler alınacaktır?
- Eğitim ve oğretime ara verilmesi durumunda edinilmesi gereken kazanımlar nasıl olacaktır?
- Okullarda eğitim ve oğretime ara verilmesi durumunda okullar açılmadan önceki dönemde tekrar temizlik yapılması gereklidir

11. TOPLU YAşAM ALANLARI İÇEREN KURUM/KURULUşLAR İÇİN PANDEMİK İNFLUENZA FAALİYET PLANI KONTROL LİSTESİ

Askeri birlikler, yatılı sosyal hizmet kuruluşları, yurtlar, geçici barınma merkezleri, pansiyonlar ve ceza infaz kurumları, vb. toplu yaşanılan kapalı ortamlarda solunum yolu ile bulaşan hastalıklar toplumdan daha fazla risk oluşturmaktadır. Pandemi sürecinin yonetiminde; ne tür olanaklara sahip olunduğu, ne yapılması ve ne zaman yapılması gerektiğinin bilinmesinin cevapları önemlidir. Bu nedenle pandemik influenza için faaliyet planları bulunmalıdır. Toplu yaşam alanları içeren kurum/kuruluşlarda pandemiye hazırlık aşamasında yapılması gerekenlerin kontrolü Tablo 9'da yer alan liste kullanılarak yapılmalıdır.

Tablo 9. Toplu Yaşam Alanları İçeren Kurum/Kuruluşlar İçin Pandemi İnfluenza Faaliyet Planı Kontrol Listesi

No	Kontrol Edilmesi Gerekenler	Evet (√)	Hayır (√)	Açıklama
1	Pandemik influenza faaliyet planı hazırlandı mı?	X		
2	Pandemi faaliyet planı hazırlanması için bir koordinatör ve ekip belirlendi mi?	X		
3	İlçe sağlık müdürlüğü ile koordineli olarak hazırlanacak "İletişim Planı" kapsamında; pandemi durumunda ilçe sağlık müdürlüğüne bildirim yöntemi ve sorumlusu(ları) ve yedekleri belirlendi mi?		X	
4	İlçe sağlık müdürlüğü ilgili sorumluları ile ilgili bilgiler alındı mı?	X		
5	Kurum içi iletişim planı hazırlandı mı?	X		
6	Kurumda çalışan toplam personel sayısı belirlendi mi?	X		
7	Kurumda çalışan sağlık personeli sayı ve unvanı ile ilgili bilgiler belirlendi mi?		X	
8	Kurumda ikamet eden kişi sayıları belirlendi mi?	X		
9	Kurumda ikamet eden kişiler arasında mevsimsel influenza risk grubunda (Ek-3) olanlar belirlendi mi?		X	
10	Kurumda bulunan sağlık birimleri ve bu birimlerin kapasiteleri belirlendi mi?		X	
11	Pandemi durumunda hastanede yatarak tedavisi gerekmeyen hastaların takip ve izolasyon alanı belirlendi mi?		X	
12	Pandemi durumunda hasta izolasyonu veya hastaların belirlenen alana toplanmasının yönetimi için planlama yapıldı mı?	X		
13	Hastanede yatarak tedavisi gerekmeyen hasta kişilerin tıbbi takibi için gerekli sağlık personeli planlandı mı?		X	
14	Pandemi durumunda hastanede yatarak tedavisi gereken hastalar için hastaneye sevk planı hazırlandı mı?		X	
15	Kurumda alınması gereken enfeksiyondan korunma ve kontrol önlemlerini uygulamaya yönelik yöntemler belirlendi mi?			
No	Kontrol Edilmesi Gerekenler	Evet (√)	Hayır (√)	Açıklama
16	Kurumda çalışan ve ikamet eden kişilere pandemik influenza ile ilgili eğitimler verildi mi?	X		
17	Kişisel koruyucu ekipman ihtiyacına ve teminine yönelik planlama yapıldı mı?		X	
18	Kurumda hizmetin devamı için kritik olduğu değerlendirilen kişiler için pandemik aşı ve/veya antiviral ilaç ihtiyacı belirlendi mi?		X	
19	Rutin işlerin idamesi için yedek/ek personel belirlendi mi?		X	
20	Kurum şartları değerlendirilerek ziyaretçilere yönelik planlama yapıldı mı?	X		
21	İl planına entegre edilmesine yönelik kurum pandemi planının bildirimi yapıldı mı?		X	
22	Pandemi durumunda ihtiyaç duyulabilecek temel yaşam malzemelerinin (su, gıda, temizlik malzemesi vb.) sağlanmasına yönelik planlama yapıldı mı?	X		
23	Kurum mevzuatı değerlendirilerek ailesinin yanına gönderilmesi mümkün olanlara yönelik planlama yapıldı mı?		X	
24	İhtiyaç duyulan malzeme ve hizmet temini için mali kaynak belirlendi mi?		X	
25	İl planında ek hizmet binası olarak belirlenen binalarda ikamet edenlere yönelik planlama (kalanların eve gönderilmesi, başka kurumlara nakli, hizmete yönelik hazırlıklar vb.) yapıldı mı?		X	
26	Pandemi tatbikatına yönelik planlama yapıldı mı?		X	